

M. ANTONII MURETI IN
Hecyram Terentij

ARGUMENTVM.

PAMPHILVS, Lachetis è Sostrata uxore filius, Bacchidem meretricē deperibat. is cum aliquando noctu ad eam temulentus iret, in philumnam, Phidippi, & Myrrhinæ filiam, incidit, eamq; in uia per uim compressit. atque ita effugit, ut neque ipse eam, neque puella ipsum cognoscere potuerit. in illa autem lucta etiam anulum ei detraxit, eumq; Bacchidi dono dedit. paulo post pater eum, tum ut à meretricio amore auerteret, tū ut præsidium suæ sene. Auti pararet, ad uxorem ducendam perpulit. contigit, ut ea ipsa uxor ei daretur, quam ipse constupraverat: gaudente admodum puellæ matre, quæ, quia sola conscientia erat filiā è stupro grauidam esse, quam primū eam collocare properabat: ut, si forte post aliquot menses pareret, nuptijs, quemadmodum sepe fit, obtegeretur stuprum. cecidit res longe aliter, ac putabatur. etenim Pamphilus, qui inuitissimus adiecisset animum ad rem uxoriam, quiq; auellere se de repente à Bacchidis amore non posset, ita dormiit cum uxore, ut eam ne attigerit quidē. Bacchis, quod, ea uiua nunquam se uxorem ducturum, sepe ei promiserat Pamphilus, non nullam sibi ab eo factam iniuriā putans, multo ei minus, quam solebat, placida & obsequens esse cœpit. eo factum est, ut Pamphilus

ARGUMENTVM

ei se paulatim subduxerit, quamq; prius spernebat uxorem, eius mirificum quedam amorem animo conceperit. interea quiddam accidit, ut iter Pamphilo in Imbrum esset. profecto eo, Philumena, que intumescere sibi uterus sentiret, cum aliorum, tum socrus in primis sue conspectum refugiebat: tandem cum in eo esset, ut celare uix posse amplius uideretur, sumpta occasione, per sacrificandi speciem, ad matrem se, unam omnium rerum conscientiam, confert. post dies complu sculos mittit Sostrata, qui eam accerserent. respondetur, ægrotam esse. it, ut eam saltem uiseret. non admittitur: Rhidippus accusare uxorem, & dice re, hæc omnia illius culpa contingere. illa contra excusare se, & culpam deprecari: nullius se rei conscientiam esse, cur sua consuetudo nurui odiosa esse debeat. interea redit Pamphilus. atque ita fors tulit, ut quo die ipse Athenas appulit, eo ipso, Philumena partu leuaretur. cū igitur, uidendi cupidus (ægrotare enim acceperat, & ita amabat, ut qui uehementissime) subito ad eam ingressus esset, peperisse deprehendit. ibi eum Myrrhina exeuntem prosecuta, lacrumans obtestari coepit, quando eares nihil ipsi nocitura es set; ne reciperet quidem uxorem, si ita uideretur: sed tamen ne famam illius proderet. ita se facturum recipit. cum igitur neque uellet uxorem recipere, neque rursum ueram afferret causam: suspicati sunt se nes, eum Bacchidis adhuc amore impeditum, ea de causa ab uxore abhorrere, accersitam itaque Bacchi dem

IN HEC YRAM.

dem obiurgat Phidippus.ca,cum se illi purgasset,ius
betur ad mulieres ingredi,& eis quoque illam suspic
cionem adimere.ingreditur,annulum habens in digi
to,quem olim Philumenæ erectum,sibi dederat Pam
philus.is annulus effecit,ut,uiciatā esse ab ipso Pam
philo Philumenam,cognosceretur.Lætus Pamphilus
& uxorem & filium recipit.

ANNOTATIONES.

In Prolog. pag 334.

In funambulo animum occuparat.

Funambulum Messalla Coruinus primus latinorum
dixit, quem Græci ξοινοβάτλω uocant.

Quæsio hanc noscite. pag. 335.

Aduerbium,nunc,omittendum non uidetur.quare
lege,quæsio hanc nūc noscite.in,cognostis,s,eliditur.

Partim sum earum exactus,lege:

Atque ab arte musica.

Interpres præpositionem in hoc tertio commate
non legit, sed intelligit. Annotarunt hoc Glareanus
& Georg.Fabricius.potest etiam retineri,ut quarto
loco sit creticus.

Comitum conuentus, studium.

In alijs est, strepitus.sed Interpres,studium,legit,
& exponit, certamen diuersis fauentium.quod place
cat. Cicero Philip. I. Qui ludis suis ita caruit, ut in
illo apparatissimo spectaculo studium populus R. tri
buerit absenti.

ANNO TATIONES

Et silentium Date.

Date ad penultimum uersum pertinet, in quo, alijs, dissyllabum est. Glareanus, qui, date, ad antepenultimum retulit, putauit pronomen hanc, tollēdum esse, uel, capite, pro, accipite, legendum.

Act. I. scen. I. Hem duxit. pag. 337.

Lolgius, En duxit. quicum facit Interpres, & libri nonnulli olim impressi.

Quem quem naēta sis.

Varie hoc loco scribitur: in quibusdam est, quenam: in alijs, quēcunq;. Gcor. Fabricius legit, quenq; nobis placet, quem quem, pro quencunq;. Plautus Mæchmis, Omnia mala ingerebat, quem quem aspexit. Taliq; sunt, que que, quanta quanta, ubi ubi, ut ut.

Scen. 2. pag. 338.

Nullus dixeris.

Nullus auctore Charisio hic aduerbum est, pro non. Plautus Trinummo, At tu ædepol nullus creduas. Idem Rudente, Fortasse tu huc uocatus es ad prandium, Ille, qui uocauit nullus uenit. Cicero epist. 24. lib. II. Att. Philotimus nullus uenit.

Dic mihi Philoti, vbi te oblectasti.

Pronomen, mihi, quod est in uerstis, non recte ab alijs prætermittitur. Philotis autem cum græcum sit, uocatuum quoq; græcum seruat, ut illi similia alia, de quibus Priscianus lib. 7.

Sed quid negoti hoc? pag. 336

Ita scripsit etiam Lolgius. Goueanus legit, Sed quid

IN HECYRAM.

quid negoti est, modo quod narravit mihi. Sed, modo
quæ, legendum est, ut sit qualia & quanta, inquit In-
terpres.

Ita me dij bene ament.

Ita reperio in omnibus antiquis libris. Interpres
tamen legit, amabunt: quod si recipias, aut delenda
erit uox, te, aut non constabit uersus. Hæc Muretus.
Riuius omisso aduerbio, bene, legit, Ita me dij ama-
bunt. pag. 340.

Senem se dicere esse.

Hoc modo constat senarius, qui in alijs libris iusto
lōgior est. quare Glareanus alterum, esse, alij, autem,
sustulerunt.

Pudorin' an' ne amori.

Ita scripsit etiam Goueanus. si, pudori, legas, tum
& corripietur, non elidetur.

Vt iplam Bacchidem, Si adesset.

Pacuvianum hoc est, qui inquit, Si Priamus adesset,
& ipse eius commiseresceret. Georg. Fabricius.

Vna adolescens cubuerit Plus potus..

Hanc lectionem ex antiquis restituerunt Bembus,
Riuius, & Georg. Fabricius. eademq; est apud Pri-
scianum lib. 9. ubi docet, potus, hic esse, ὁ τεπωκώς.
Hoc amplius Fabr. ē Palatino legit, se illac abstinere.

Me solum seducit foras. pag. 341

Næuius præcone posteriore, Dedita opera te pae-
ter solum seduxi foras. Georg. Fabricius.

Ambarum mores eorum estimans.

In alijs

ANNOTATIONES

In alijs est, existimans: sed uersus aestimans, probat.
¶ uix credas, quoties haec uerba in libris inter se locum commutarint.

pag. 342.

Partim vietus huius iniuria.

In alijs est, huiuscce iniurijs. Sed quis non uidet,
omoiōπωτοp elegautius esse, misericordia, iniuria?
Moritur cognatus senex Horunc.

Horunc, nō horum, postulat senarius, atq; ita Bem
bus legit.

Vbi ibi est dies complureis.

Hæc uera est huius loci lectio, quam Goueanus
quoq; recepit. Nam si legas, ut est in alijs libris, Vbi
illuc dies est complureis, uersus non constabit.

It vilere ad eam.

Sic Plautus Milite. Vise ad me intro, iam scies.
Idem Menæchmis. Nunc ad eum inuiso. sed aperitur
ostium. Act. 2. Scen. I. pag. 344.

Post modo rescisces.

Legitur, & postmodum, & sane utroq; modo
hoc latinos extulisse notum est ijs qui bonos aucto-
res legunt.

Suos cui liberos committerent.

Quemadmodum terentius hic unam filiam libe-
ros uocat, sic Cicero in orat. de Provincijs cons. de
Cæsar's unica filia loquës, iucundissimos liberos dicit.

Quam illib sum alsidua. pag. 345.

Illi, pro illic postulat trochaicus. Passim autem hoc
aduerbiūm in libris vulgaribus deprauatum fuit.

Idcs

IN HECYRAM

Ideo quia, uti uos mihi domi eritis. &cet.

Hoc est, qualis uestra uita hic in urbe est, talia
ego ruri audio. ita si uos recte uixeritis, bene audio:
sine prauè, male. Itaq; perfecta sentētia est sine uoce,
fama, quam uulgo reclamante etiam uersu addiderūt.
Goueanus pro suo acumine eam superesse uidit, ac
sustulit. pag. 346.

Visentem te ad eam intromittere.

Geor. Fabricius legit, introadmittere. Sic infra act.
3. sce. 1. Here nemo uoluit Sostratam intro admittere.
Scen. 2. Ex hoc iam scibo quid sit. pag. 347.

Aliter, hinc iam scibo, quod uersui melius conue-
nit, qui secundo loco habet creticum, & tertio iam-
bum sine elisione, ut annotauit Georg. Fabric. Glare-
anus hic à libris discedens legit, Atq; eccum ipsum
optime uideo, ex hoc quid siet iam scibo.

Esse ego meis omnibus scio me.

Ex uetustis Terentij libris, & Charisio legendū,
Etsi ego meis me omnibus scio esse apprime obse-
quentem. In uersu nihil redundat, cui Λωΐζοις suc-
currit. Caius autem Iulius Romanus notauit hic ἀνε-
κόλαθον esse, ubi particulæ etsi, nō redditur tamen.
Io. Pierius in illud Virgili lib. 2. Georg. Flos apprima-
tenax, scribit in antiquo Terentij codice manuscri-
pto legi, Etsi ego meis me omnibus scio esse adpri-
ma obsequentem pag. 348.

Aliud fortasse alijs vitij est.

Manuscripta numero singulari, Aliud fortasse alijs
vitij

ANNO TATIONES

autem est. si quis tamen *χειρῶς* accipiat, et numeri mutationem reprehensionis causa factam uelit, non male sentit. Georg. Fab. Scen. 3. pag. 349.

Ædepol ne nos que sumus omnes inuisæ viris

Duas uoces, inique, et omnino, quæ in alijs erant, eo Muretus se sustulisse ait, quod neque erant in ullo uctere libro, et corrumpebant uersum. Huic autem querelæ, qua utitur Sostrata, affinis est illa Creusa apud Euripidem Ione:

τὰ γαρ γωνικῶμ δυο εῷ πρὸς ἄρσενας,
καὶ ταῖς κακάσιμαὶ γαθαὶ μεμγέναις
μοσούμδε. οὐδεὶς φύσεις τεφίκαμι.

Condicio mulierum misera est apud uiros,
Et nos bonæ permixtae pessimis sumus
Inuisæ. tanta miseria à natura inest.

Act. 3. sce. 1. Nam nos omnes, quibus, lege.

Aliquis obiectus est labos. pag. 351.

Labos molestiae, ægritudinis et doloris significatio nem habet, ut apud Græcos πόνος. unde πόνεν dicitur, quem labor attingit. Euripides,

Ἐφε μὲν δέλις, ὅστις οὐ ποτὲ βροτῶμ.

Mortalis nemo est, quem non attingat dolor, ut conuertit Cicero Tuscul. 3.

Lævia sunt hæc, quæ tu pergrauia.

Pronomen, hæc, non est tollendum propter uersum, qui est iambicus octonarius acatal sicut præcedens, et sequentes ordine permulti.

Quid

IN HECYRAM.

Quid restat, nisi porro ut siam miser?

Hoc magis Terentianū esse, quam si legatur, Quid restat porro, nisi ut siam miser? annotauit Georg. Fabricius. pag. 352.

Hoc quidem hercle paruum est.

Ita legitur etiam in Goueani libro. In alijs est, Haud quidem hercle paruum est, & in nonnullis, parum: sed paruum, à uersu magis probatur.

Tace. trepidari sentio.

Georg. Fabricius ē Palatino sic emendat, ut uerbum, tace, Pamphilus ad seruū dicat, reliqua deinde Parmenonis sint, donec rursus silentium illi imperet Pamphilus, Noli fabularier.

Qui dum? Pam. perij. pag. 353.

In alijs libris est, quia perij: sed ratio carminis repugnat.

Profecto Parmeno me celas.

Legitur etiam, celant. quod esse in Palatino testatur Geor. Fabricius. Sententia utrūq; admittit: quam à libris antiquioribus libenter sto.

Quonam modo Philumena mea nunc te. lege.

Scena 2. Dijs gratiam habeo. pag. 355.

Ita emendaui ex uno Antonianoru. nam quomodo erat in ceteris, dijs habeo gratias, uersus efficiebatur scatalecticus, quem catalecticum esse, ut ceteros, multo uerisimilius est. Muretus.

Nam si remittent quipiam Philumenæ dolo.

Philumenæ legit Interpres, itaq; bis adductum à

Rufino

AN NOTATIONES

Rufino in Commentario in metra Terentiana, & à Diomede lib. 3. inuenitur. Verbo remittendi Cicero hoc modo usus est in Bruto, de C. Sextio Caluino; qui et si, cum remiserant dolores pedum, non deerat in causis, tamen id non saepe faciebat. Plato νόμωρ. Καὶ ἔαρ μὲν σοισθῶντι ταῦται λύθει πιὸ νόσημα. Si, cum hæc facies, morbus quippiam remittet.

Meliuscule est.

Cicero epist. I. lib. 16. Fam. Volebam ad te Marium remittere, quem, cum meliuscule tibi esset, ad me mitteres. In alijs hic legitur, meliuscula est. Sce. 3.

Id quod me repente aspexerant. pag. 357.

Sic est uulgo in omnibus Terentij libris. sed Geor. Fabricius monet ē Palatino legendum, Id quod drepente aspexerat. Vsi sunt co aduerbio omnes ueteres, Ennius, Turpilius, Afranius, Næuius, Accius, Pomponius, Varro. Utitur etiam Cicero, & ipse Terentius in hac eadem fabula actus 4. scena 1.

Forte vna illarum interea propere.

Ex Prisciani libro 10. legendum, Vna illarum interea propere præcucurrit. Nam præteritum ille hic geminat, & uox, forte, redundat.

Iam ut limen exirem, ad genua accidit.

Plutarchis Gracchis, Σχιόντι δὲ αὐτῷ πόρι τὰς θυγατέρας πλεσπίπῃ, id est, Cum limē exiret, uxor illi ad genua accidit. Cicero epi. II. li. 1. ad Att. Ad pedes omnium singillatim accidente Cludio, ut Coss. populum conhortarentur ad rogationem accipiendam.

Omnis

IN HECYRAM.

Omnib[us] nobis ut res dant sese.

Sententiam Homeri, quæ apud Interpretem desideratur Muretus & Georg. Fabricius ascripserunt ex lib. 18. Odysseæ:

τοῖος γένος ἐσίνεπτο Χθονίων αὐθεώπων,
οἵοι επέκτημαράγκαι πάτημανθρώπων τε θρώπων.
Semper enim talis mortalibus insita mens est,
Ipse pater qualem profert hominumq[ue] deumq[ue].

Quæ quæ fors fortuna est. pag. 358.

In alijs omnibus mēdose est, Quæq[ue]. Nam, quæ quæ est quæcunq[ue], sicut de, quem quem, supra diximus.

Animo esse amico lensti eam.

Sensi, pro sensisti, postulat trochaicus. Qui sensisti legunt, eam in unam syllabam contrahunt.

Consuetudoque tenet. pag. 359.

Lege, consuetudoq[ue] eiū tenet, ut est in quibusdam libris: aut, consuetudo quinq[ue] syllabarum erit: secus enim carmen non constat. Scen. 4.

Tantum, quam re ipsa. pag. 360.

Tantum, quantum re ipsæ, in quibusdam legitur, ut quarto loco sit creticus. Inuenitur sic etiam apud Nonium Marcellum. pag. 361.

Vt me ambulando rumperet.

Rumpere hic auctore Nonio est defatigare. Lucilius lib. 27. Contemptum cum me ruperint, summa omnia fecerim.

Quid vis dicam?

Interpres legit, Quid uis nuntiem? & in uersu di

O metiendo

ANNOTATIONES

metiendo uerbum, nuntiem, in duas syllabas contrahitur, ut annotauit Riuius.

Ne me frustra illi expectet.

Riuius omisso pronomine legit, Ne frustra illic expectet. itaq; citatur à Nonio, qui huius loci testimonio docet, uolare esse celeriter currere. Sed si illi legas, pronomen uersui nihil officit. Scen. 5.

Haud multum hæredem adiuuant. pag. 363.

Simplex, iuuant, est in ueteri Veneto, & primis Interpretum editionibus.

Sibi vero hanc laudem reliquit.

Riuius ex suis manuscriptis legit, relinquunt: ut ad uniuersum genus uoluptariorum hoc referatur. Ita est etiam in Goueani libro.

Ille reuiuiscet iam nunquam.

Apud Priscianum lib. 8. particula, iam, non legitur: sed in trochaico est necessaria. pag. 364

Cuius mores toleret sua modestia.

Particula, que, hic ab alijs addita, in uersu locum non habet, & recte à Mureto omissa est. Goueanus scripsit, cuiu'q; ut tertio loco sit dactylus.

Mane inquam: quo vadis?

Sic etiam Goueanus scripsit. in alijs legitur, quo abis: in quo ut uersus constet non fit elisio.

Quamobrem te orabam.

Quidam libri, ut Georg. Fabricius annotauit, habent, tecum orabam: & tunc, filiam, dissyllabum erit in uersu. Tecum oro, dictio Comica est, qua Plautus

in

IN HECYRAM.

Bacchidibus, Curculione, & Casina utitur. & Terentius paulo post, Egi atq; oraui tecū, uxorē ut duceres

Quia paululum vobis accessit. pag. 365.

Quomodo Riuius hunc locum emendauit, ita legitur etiam apud Nonium.

Actus 4. Scena I. pag. 366.

Huius scenæ primi uersus ualde perturbati sunt in omnibus libris. Muretus ita distinxit, ut primus sit iambicus octonarius acatalectic. secundus catalecticus, tertius trochaicus catalectic. quartus iambicus acatalecticus, quintus iābicus quaternarius, sextus iamb.acatal. septimus trochaicus catal. post quē sequuntur iambici octonarij acatalecticici, permixtis aliquot catalecticis. pag. 367.

Omnes nos celare volueris.

Legitur etiam, uolueritis, numero plurali, et tunc loco septimo erit proceleumaticus.

Adeo ne peruicaci esse animo.

Vltima syllaba huius uersus absumitur à prima sequentis. illiusq; extrema est prima eius qui illū proxime consequitur. Quamuis causam hunc.

Iam sequuntur trochaici catalecticici. quorum non nulli sunt ambigi, quidā certi iambici. in primo uerbum antiquum mauolo est in Palatino, ut testatur Geor. Fabric. Plautus Asinaria, Nolo ego metui, amari mauolo mi gnate me abs te. pag. 368.

Et tu sensisti esse in eo Myrrhina.

Sensi, scripsit etiam Muretus cum alijs. idq; trochaicus

ANNOTATIONES

chaicus flagitat. pag. 369.

Nam cum compressa est gnata.

Citatur hic uersus à Prisciano lib. 10. qui ait
cum esse quaternarium iambicū. sed ille *τετραμέτρος*
quaternarios uocat etiam lib. 18.

Simul vereor, Pamphilus ne orata.

In alijs est, Simul uereor Pamphilū, ne orata, quod
magis comicum est, ut in Eun. Ego illum nescio qui
fuerit. Scen. 2. pag. 371.

Præmium esse positum pietati scias.

Sic Virgilius. I. Aen. Sunt hic sua præmia laudi.
Alij, pietatis, legunt, ut sit præmium pietatis.

Nihil iam mi istæc res voluptatis.

Ita uersus bene constat, itaq; est in bonis et emen-
datis libris: sed Geor. Fabricius legit, Nihil pol iam
istæc res, mihi uoluptatis ferunt: & annotat in uer-
su loco sexto esse proceleumaticum, correpta secun-
da in nomine uoluptatis.

Dum ætatis tempus tulit.

In nonnullis est, dum ætas, tempus tulit: quod uer-
sus admittit: sed nō item ut in fine legatur, satias me-
iam tenet.

Mortemue exoptet meam.

Alias legitur, expectet. quod Interpres agnoscit.
Sic in Adelphis act. 5. sce. 4. Illum, ut uiuat, optant,
meam autem mortem expectant scilicet.

Absque una hæc foret. pag. 372.

Duplex lectio, Absq; una hæc foret, ut absq; sit
aduerbium

IN HECYRAM.

aduerbium. Vel, Absq; una hac foret, ut sit præpositio. In Phorm. act. I. sce. 4. Absq; eo esset. Georg. Fabricius. Scena 3. pag. 373.

Quod faciendum fortasse sit postidea.

Ita est in quibusdam ueterum. alij ignoratione antiquæ uocis, fecere, post idem. Plautus Sticho. Quem æquius est nos potiorem habere, quam te? postidea fater Viros nostros, quibus tu uoluisti esse nos matres-familias.

Quæ simul tecum ferantur.

Lege, quæ tecum simul, ut scripsit Muretus, & uersus flagitat.

Quid ita istuc?

Longe elegantius hoc modo legitur, quam ut uulgo est in libris, Quid ita istuc uis? Versus in nostris libris est trochaicus, sicut & sequentes aliquot. in quorum tertio Muretus & Goueanus recte uerbū facere omiserūt, quod ex glossemate aliquo irrepserat.

Scen. 4. Ea nos perturbat Laches. pag. 375.

Priscianus lib. 7. legit hic in uocatio, Lache: quomodo paulo post in hac scena eum casum à Terentio prolatum esse uersus arguit.

Cum eam consequitur alienus puer.

Particula iam, quæ in multis libris additur, in uer su locum non habet, nec est in ueteri Veneto.

Remissam opu' sit uobis. pag. 376.

Interpres monet, in ueteribus codicibus esse, Res missan'. sed Remissam retinendū propter senarium.

ANNOTATIONES

Vt alamus nostrum.

Myrrhinæ consilium fuerat, ut filius exponetur: Laches contra eum alendum censet. fuit enim inter se contraria, alere et exponere, ut apud Græcos, Φέφρης ἐκπίθενται. Posidippus,

Ὕιὸς Φέφρης καὶ πέντε τοῖς ὥμπτύχει:

Θυγατέρα δὲ ἐκτίθεται, καὶ μὴ τλούσῃ.

Quamvis sint pauperes, tamen alunt filios:

Sed filias exponunt etiam diuites.

Huc animum vt adiungas tuum. pag. 377.

Apud Interpretem est, huc animum ut abducas tuum. quod Riuium secutus Georg. Fabricius recepit. Sed cum recepta lectio à sententia & à libris antiquis adiuvetur, non est temere mutanda.

Non mirum fecit vxor. pag. 378.

Pronomen, mea, quod uulgo additur, in uersu locum non habet, nisi cum Goueano legas, Non mirum fecit mea uxor.

Amaræ mulieres sunt.

Hoc Menander, ut est apud Stobæum, sic dixit,

Φύσει γωνὶ δυσήνιόν ἐστι τηρός.

Natura amara mulier atq; effrenis est.

Puer echo, curre ad Bacchidem.

Apud Agrætum ita scribitur, Eo est interiectio iubentis uel hortantis. Teren. Eo puer, curre ad Bacchidem. Act. 5. Sce. 1. pag. 380.

Ne nomen mihi quæstus obster apud te
Versus est hypercatalecticus, ex quo Geor. Fabr.

d: 15

IN HECYRAM.

duas uoces, apud te, sustulit. In quibusdam libris est,
questi, antiquè pro quæstus. quo utitur hoc eodeactu
sce.3. Ut non siet peccato mihi ignosci.

Mihi peccato, id est, mihi, si quid peccauerim. nam
ut iuratus est qui iurauit, ita peccatus, hoc quidē lo-
co, qui peccauit, id est, ὁ ἡμαρτηκώς. Similiter locu-
tus est Quintilianus lib.6. Qui uero iudicem rapere,
et in quem uellet habitum animi posset perducere,
quo dicto, flendum et irascendum esset, rarius
fuit. ibi enim, quo dicto, ualet, οὐ λέγαντος. Muret.

Quære alium firmiorem tibi. pag.381.

Ita hunc uersum legunt Goueanus et Glareanus.
Sane uocem, amicum, Interpres non agnoscit.

Quid cedo? La. Eas ad mulieres.

Versus hi sunt trochaici catalecticci. In alijs libris
est, Quid uis cedo, et uersus ille est iambicus aca-
talecticus. Scen. 2. pag.383.

Phidippe nostras mulieres suspectas.

Hi tres uersus aliter à Goueano et Mureto distin-
cti sunt, quam uulgo legantur. Sustulerunt illi in pri-
mo uerbum, fuisse. alij malunt in tertio expungere
uocem, falso. quod Interpres non legit. pag.384.

Illis exemplo animum.

Palatinum, numero plurali, illis modo explete ani-
mum. Et tu scilicet Laches, qui hoc negotium tanta
cura et solicitudine agis: et tu quoq; Bacchis, quæ te
effecturam iurisiurandi religione es pollicita. Geo.
Fabric. Nam nupta meretrici.

ANNOTATIONES

Hostis est, lege: nam uersus ita plane requirit.
Atque eadem amicas fore.

Ita hos uersus restituit Goueanus, quorum prior
in alijs libris claudicat, ubi posterior sic incipit, At
easdem amicas fore. Scen. 3. pag. 385.
Dum illic sedeo.

P. Bembus in suo dialogo de Terentianis fabulis
hunc uersum ita legit, Itaq; ineptus hodie dum illi se
deo, ut quisq; uenerat. Tun' es Myconius?

Ita postulat uersus, in quo loco septimo est tribra-
chys pro trochæo. nā, Myconius, omnes syllabas bres-
ues habet, ut tertio uersu aperte cognoscitur.

Quem mihi ipsu' olim dederat. pag. 386.

Vulgo hic uersus inuersione corrupte legitur.
quod nō fuisse animaduersum ab ijs, qui carmina ex-
aminarunt, equidem miror. pag. 387.

Homo se fatetur vt in via nescio quam.

In uulgaribus libris est, uirginem nescio quam. sed
uocem, uirginem, redundare. Erasmus, Goueanus, Gla-
reanus & Georg. Fabricius etiam uiderunt.

Ad malas adducam partes.

Ita citatur à Prisciano lib. 6. in quibusdam libris,
inducam, pro adducam legitur. Scena 4.

Timeo ne aliud esse credam. pag. 388.

Verbum esse, in alijs libris non inuenitur, nec in
uersu necesse est. Potest etiam sine incommodo reti-
neri, ut primo loco sit anapæstus, & uel tertio pro-
celeumaticus, uel quinto creticus. pag. 389.

suum

IN HEC Y R A M.

Suum anulum habere Bacchidem.

Versus hi ualde perturbati sunt in libris, ut uix
internosci possint: qui in Mureti libro sunt iambici
octonarij acatalecticī, & unus catalecticus.

Nil: nam neque etiam in nuntio.

Etiam, in alijs non est, quod hic pro adhuc usurpa
tur. Sic paulo ante, Mane, nondum etiam dixi id quod
uolui.

Bene factum, & volupe est.

Georg. Fabricius scripsit uolup. quod antiquē po
nitur pro uolupe. ut diximus in Phorm. act. 4. sce. 3.

: Here, licet me scire. pag. 390.

Hic incipiunt trochaici: in quorum secundo legi
tur, non licet. Par. tamen suspicor. uerum Mureti le
ctio multis partibus melior est. pag. 391.

Equidem plus hodie boni feci imprudens.

Sententia Plautina ex Captiuis, Sæpe iam in mul
tis locis plus insciens quis fecit, quam sciens, boni.
Muretus.

ANNOTATIONVM
FINIS.

M. ANTO